

ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

System and Mechanisms of Internal Education Quality Assurance, The RTANC

เบญจวรรณ วงศ์ปราษฎ์

Benjawan Wongprach

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก กรุงเทพฯ ประเทศไทย 10400

The Royal Thai Army Nursing College, Bangkok, Thailand 10400

บทคัดย่อ

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีภารกิจหลักในการผลิตและพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของประเทศ กองทัพบก และสภาวิชาชีพ เพื่อผลลัพธ์ตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้ง 4 พันธกิจ ได้แก่ ผลิตรายวิชาและพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล สร้างงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ ให้บริการวิชาการแก่ทหาร ครอบครัวและประชาชน และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และการใช้ภูมิปัญญาไทย เพื่อให้ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องดำเนินงานให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาและทำให้เป็นงานประจำ โดยใช้หลักการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ เพื่อผลลัพธ์ตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

คำสำคัญ : ระบบและกลไก การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

Abstract

The major missions of The Royal Thai Army Nursing College (RTANC) are to produce and develop nursing professionals under the supervision of Thailand Nursing Professional Standard. We develop the quality and academic standard strongly and continuously, in order to conform with academic policy of Thailand. The principal policy and goal of the Internal Education Quality Assurance of RTANC is to get a satisfactory result based on the criteria of Thailand's Educational Assurance, which is subject to National Education Act A.D.1999 amendments 2nd National Education A.D.2002 and amendments 3rd National Education A.D.2010. Internal Education Quality Assurance has 4 main missions to improve education quality; Producing graduates and developing nursing professionals; Creating researches and academic projects ; Providing academic knowledge to fighting forces families, and all citizens and Preserving cultures, environments and Thai folks. In order to succeed efficiently with the purpose, it's necessary to take system of Internal Education Quality Assurance as a part of academic administration and management, do it routinely and adhere to the Deming Cycle's principle for the purpose of Education Quality Assurance and Education Standard to be continuous and sustainable.

Keywords : System and mechanisms, Internal education quality assurance

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง เมื่อเชื่อมโยงกับบริบทโลกจะพบว่า สถาบันทางการศึกษามีความจำเป็นจะต้องพัฒนาในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อผลักดันให้เกิดกระบวนการต่างๆ ที่ส่งเสริมให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพทัดเทียมกับสังคมโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดคุณภาพภายในสถานศึกษาว่ามีการดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยอาศัยระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกขับเคลื่อน¹ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (มาตรา 47-51) มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ จากความสำคัญดังกล่าว จะเห็นว่าการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันการศึกษามีมิติ ที่มุ่งเน้นการประเมินด้านกระบวนการและการประเมินผลลัพธ์^{2,3}

การประกันคุณภาพการศึกษา⁴ (Quality assurance) หมายถึงการทำให้กิจกรรมหรือการปฏิบัติการกิจหลักอย่างมีระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้โดยมีการควบคุมคุณภาพ (Quality control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality auditing)

และการประเมินคุณภาพ (Quality assessment) จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพและมาตรฐานของดัชนีชี้วัด ระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิตและผลลัพธ์ ของการจัดการศึกษา ประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก

1. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Internal quality assurance : IQA) หมายถึงการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษานั้น วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลดังนี้

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา⁵ (สกอ.) มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากรการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาระดับปริญญา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่ง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.2 กรมยุทธศึกษาทหารบก มีสำนักงานประกันคุณภาพการศึกษาของกองทัพบก มีหน้าที่วางแผนเตรียมการ ดำเนินการ และประสานงานการตรวจประเมินของคณะอนุกรรมการ รวมทั้งรวบรวม รายงานผลการดำเนินการให้กองทัพบกทราบรวมทั้งแจ้งผลให้หน่วยรับการตรวจทราบเพื่อดำเนินการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีความเหมาะสมและมีมาตรฐานทั้งกองทัพบก

1.3 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ⁶ เป็นหน่วยงานด้านการศึกษาระหว่างเหล่าทัพทำหน้าที่เป็น “สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาวิชาการทหาร” ทำหน้าที่ประเมินผลจัดการศึกษา พัฒนาเกณฑ์ระดับอุดมศึกษารอบสั่ ประกอบด้วยมาตรฐาน 10 ด้าน และ 32 ตัวบ่งชี้ และมีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาภายในกองทัพบกทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี แล้วเสนอรายงานต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

1.4 สภาการพยาบาล มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลโดยข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและผดุงครรภ์ พ.ศ. 2556 มีการจัดทำ

มาตรฐานและตัวบ่งชี้เกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาพยาบาลเพื่อนำไปใช้ในการตรวจประเมินรับรองสถาบันการศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐาน 8 ด้าน และ 29 ตัวบ่งชี้ โดยให้ความสำคัญทั้งกระบวนการและผลลัพธ์การดำเนินการจัดการศึกษา

2. การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก⁷ (External quality assurance : EQA) หมายถึงการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน (สมศ.) จัดตั้งขึ้นตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 6 เพื่อทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยให้ประเมินประเมินคุณภาพภายนอกแก่สถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุกๆ 5 ปี แล้วเสนอรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และสำนักงบประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ได้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพการพยาบาล ได้พัฒนาตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมาย พันธกิจ เพื่อให้ผลการดำเนินงานสะท้อนคุณภาพทั้งในระดับภาค ระดับแผนก/กอง และระดับวิทยาลัยฯ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรให้มีแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัยฯ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการรับรองคุณภาพการศึกษาภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน (สมศ.)⁷ การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) โดยหน่วยงานต้นสังกัด (กรมยุทธศึกษาทหารบก (ยศ.ทบ) และสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (สปท.)) และการรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยสภาการพยาบาล

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในฯ จำแนกตามหน่วยประเมิน วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกได้เริ่มดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาโดยตลอด ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 และยังคงมุ่งมั่นพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม มีขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในฯ ดังนี้

1. กำหนดแนวทางการควบคุมคุณภาพ โดย
 - 1.1 กำหนดแผนปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา ในวงรอบการทำงานประจำปี
 - 1.2 พัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพและเกณฑ์การประเมินคุณภาพหลังสิ้นสุดการดำเนินงานในวงรอบประจำปี
 - 1.3 ให้มีการประเมินตัวบ่งชี้คุณภาพและเกณฑ์การประเมิน เมื่อสิ้นสุดวงรอบการดำเนินงาน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาต่อไป
 - 1.4 ให้มีการประเมินโครงการ/กิจกรรมของทุกโครงการ/กิจกรรม ตามดัชนีประเมินโครงการ/กิจกรรม และนำผลการประเมินมาปรับปรุง
 - 1.5 ให้มีการประเมินผลงานทุกงาน การปฏิบัติงานของบุคลากร และการสอนของอาจารย์
 - 1.6 ให้มีการกำหนดผลลัพธ์เชิงคุณภาพของงาน การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์
2. พัฒนางานของวิทยาลัยฯ เข้าสู่การทำงานที่เป็นระบบตามมาตรฐานสากล ได้แก่ ระบบการคัดเลือกบุคลากร ระบบการคัดเลือกนักเรียน ระบบการบริหารจัดการ เป็นต้น และให้มีการประเมินผลทั้งระบบและนำผลการประเมินมาปรับปรุง
3. ใช้ระบบการบริหารวิทยาลัยฯ โดยใช้ระบบข้อมูลพื้นฐาน และระบบสารสนเทศในเรื่องดังต่อไปนี้
 - 3.1 ระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารจัดการ
 - 3.2 ระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 3.3 ระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริการวิชาการ
 - 3.4 ระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านการวิจัย
4. การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพ

4.1 ให้มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในในระดับวิทยาลัยฯ กอง ภาค/แผนก ทุกปี

4.2 ให้มีการตรวจสอบคุณภาพในระบบและกลไกการทำงานตามพันธกิจของวิทยาลัยฯ

4.3 ให้มีการประเมินคุณภาพในเรื่องผลของการดำเนิน โดยใช้ผลการทำงานที่ผ่านมาเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่แล้วเสร็จในเวลาปัจจุบัน เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาโดยเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน

4.4 การประเมินคุณภาพการศึกษา ควรประกอบด้วยผู้ประเมินจากภายในและภายนอกวิทยาลัยฯ

4.5 บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินและให้นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาวิทยาลัยฯ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุมพันธกิจหลัก 4 ประการ ได้แก่ การผลิตบัณฑิตและพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล การสร้างงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ การให้บริการวิชาการแก่ทหาร ครอบครัวและประชาชน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และการใช้ภูมิปัญญาไทยเพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์ของสถานศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้ มีแนวทางการดำเนินงานเพื่อรองรับการตรวจประเมินจากคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก ดังนี้

จากตาราง 1 วิทยาลัยฯ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตพยาบาลวิชาชีพสังกัดกองทัพบก ดังนั้นการตรวจและประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา จึงต้องผ่านการตรวจประเมินโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังรายละเอียดในตาราง 1 สำหรับวิชาชีพลพยาบาลนอกจากจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการ

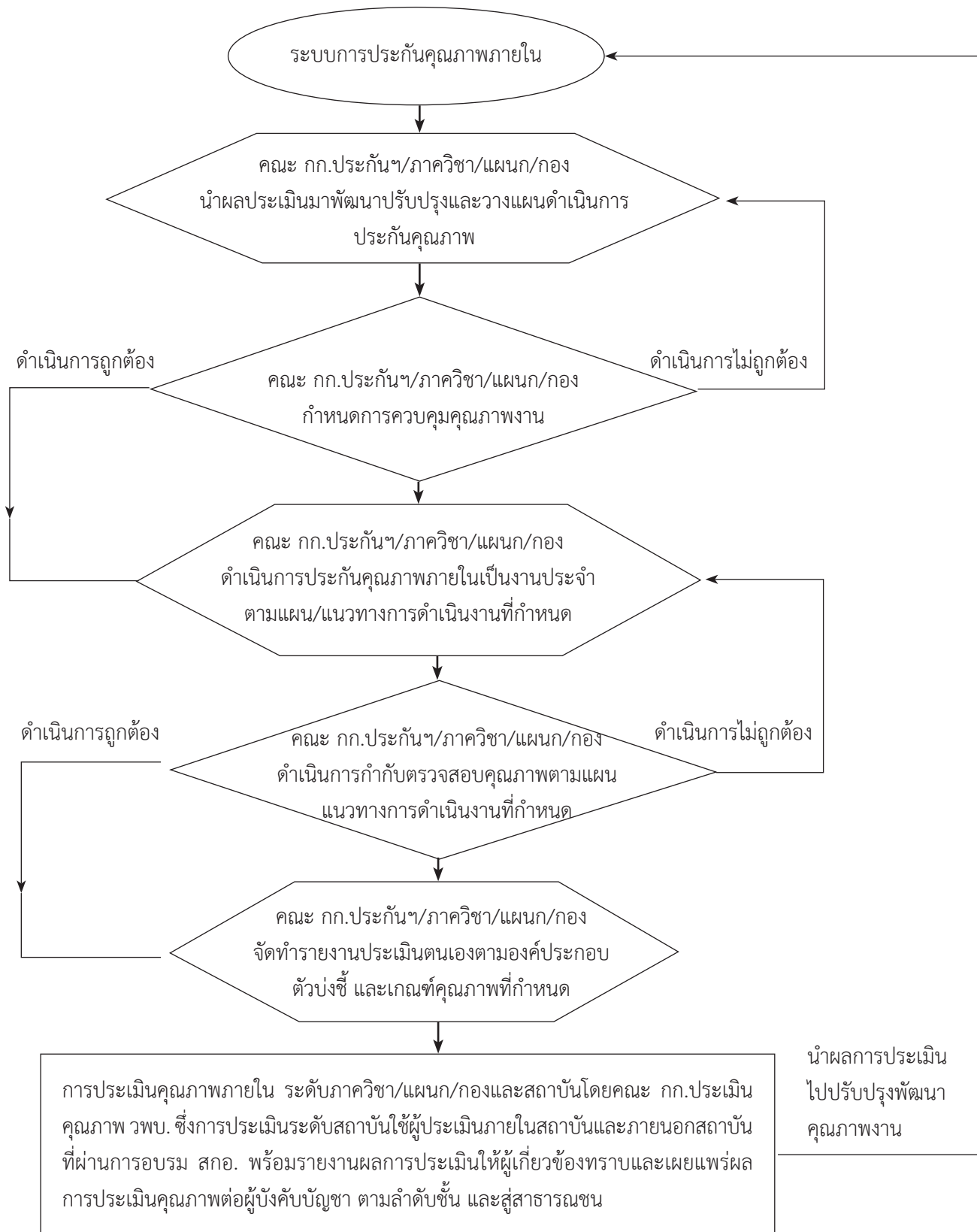
อุดมศึกษาแล้วยังต้องได้รับการรับรองคุณภาพของหลักสูตรและสถาบันการศึกษาจากสภาการพยาบาล โดยที่การรับรองสถาบันการศึกษานับเป็นกระบวนการพิจารณาการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาที่สภาการพยาบาลให้ความเห็นชอบให้จัดการศึกษาพยาบาลได้ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีสิทธิ์ในการสมัครสอบ เพื่อขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

2. แนวปฏิบัติที่ดีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก คือแนวปฏิบัติที่ช่วยให้การดำเนินการด้านการประกันคุณภาพไปสู่ความสำเร็จ แนวทางการปฏิบัติที่ดีมีส่วนช่วยให้ระบบและกลไกการประกันคุณภาพของวิทยาลัยฯ ประสบความสำเร็จ คือ การตรวจประเมินคุณภาพภายในของหน่วยงาน^๑ ซึ่งถือปฏิบัติเป็นประจำทุกปี โดยจัดกิจกรรมนี้ขึ้นก่อนที่จะรับการตรวจและประเมินคุณภาพการศึกษาภายในจากคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินฯ จากกรมยุทธศึกษาทหารบก (ยศ.ทบ.) และคณะกรรมการตรวจสอบประเมินจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กระบวนการทำงานมีการประสาน แลกเปลี่ยนข้อมูล สนับสนุนและส่งเสริม ดังนั้นกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน จึงประกอบด้วย 1) มีคณะกรรมการการดำเนินงานประกันฯ 2) จัดตั้งหน่วยงานรองรับเพื่อประสานงานและอำนวยความสะดวกด้านงานประกันฯ 3) มีคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาฯ 4) มีการเขียนผลการดำเนินงานเพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนา/ปรับปรุง 5) มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน และ 6) มีการประเมินคุณภาพการศึกษายานนอกดังแผนภาพ

ตาราง 1 สรุปรการรับตรวจประเมินรายปีการศึกษา จำแนกตามหน่วยประเมิน

หน่วยประเมิน	ปีการศึกษา	2559	2560	2561	2562	2563
1. วิทยาลัยฯ ประเมินตนเอง		√	√	√	√	√
2. ยศ.ทบ.		√	√	√	√	√
3. สปท. / สมศ.		-	-	-	-	√
4. สกอ.		-	√	-	-	√
5. ม.มหิดล		√	√	√	√	√
6. สภาการพยาบาล		-	-	-	√	-

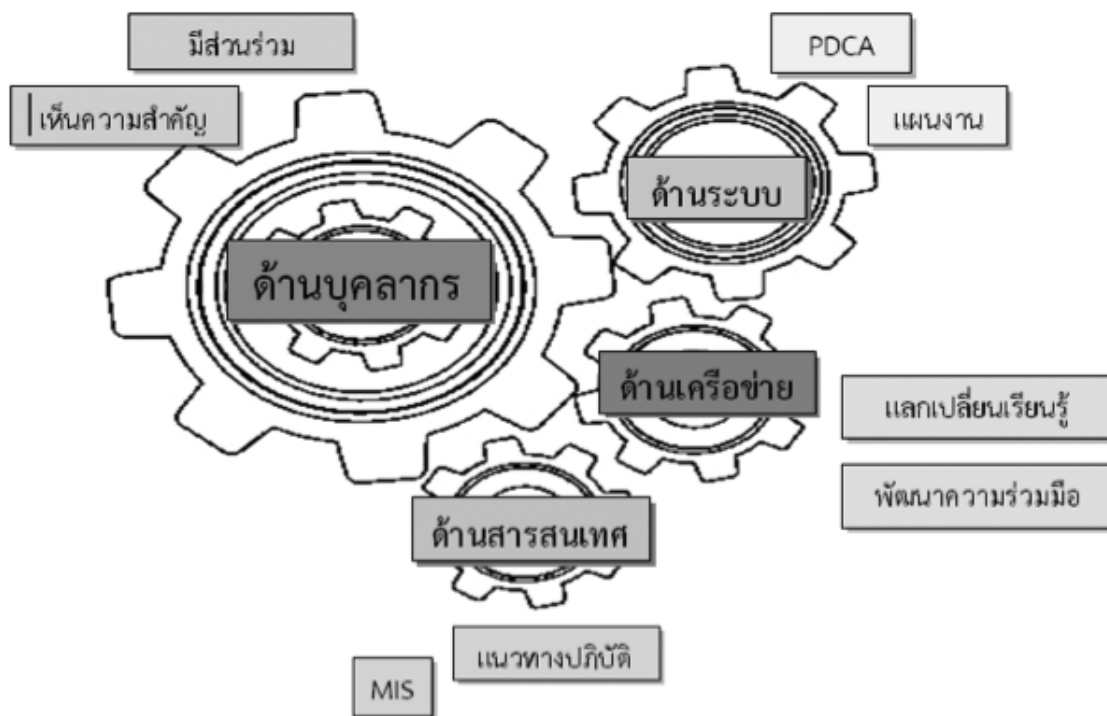
ตาราง 2 สรุปผลการวิเคราะห์ภาพรวมจำแนกตามรายองค์ประกอบคุณภาพ

วิทยาลัยฯ (องค์ประกอบเดิม) (9 องค์ประกอบ 38 ตัวบ่งชี้)	สกอ. (คะแนน1-3) (9 องค์ประกอบ 26 ตัวบ่งชี้)	สมศ. (คะแนน 4-5) (3 กลุ่มตัวบ่งชี้ 7 มาตรฐาน 12 ตัวบ่งชี้)	สพท. (3 กลุ่มตัวบ่งชี้ 10 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้)
อปก. 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินการ 1.1 กระบวนการพัฒนาแผน 1.2 ผลการพัฒนาให้บรรลุตาม ปรัชญา ปณิธานพันธกิจ และวัตถุประสงค์การจัดตั้ง วิทยาลัยฯ 1.3 ผลการพัฒนาตามจุดเน้น และจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อน เป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน อปก.2 การผลิตบัณฑิต 2.1 ระบบและกลไกการพัฒนา และบริหารหลักสูตร 2.2 อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิ ปริญญาเอก 2.3 อาจารย์ประจำที่ดำรง ตำแหน่งทางวิชาการ 2.4 ระบบการพัฒนาคณาจารย์ และบุคลากรสายสนับสนุน 2.5 ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการ เรียนรู้ 2.6 ระบบและกลไกการจัด การเรียนการสอน 2.7 ระบบและกลไกการพัฒนา สมรรถนะผลการเรียนตาม คุณลักษณะของบัณฑิต 2.8 ระดับความสำเร็จการสร้าง คุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้ กับนักเรียน 2.9 ร้อยละของบัณฑิต ระดับ ปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือ ประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี 2.10 คุณภาพของบัณฑิตปริญญาตรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ อุดมศึกษาแห่งชาติ 2.11 ร้อยละของบัณฑิตที่สอบ ผ่านการขึ้นทะเบียนรับใบ อนุญาตประกอบวิชาชีพครั้งแรก ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา 2.12 การพัฒนาคณาจารย์	ระดับหลักสูตร อปก.1 การกำกับมาตรฐาน 1.1 การบริหารจัดการ หลักสูตรตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรที่ กำหนดโดย สกอ. อปก.2 บัณฑิต 2.1 คุณภาพบัณฑิตตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 2.2 การได้งานทำของผู้ สำเร็จการศึกษา อปก.3 นักศึกษา 3.1 การรับนักศึกษา 3.2 การส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา 3.3 ผลที่เกิดกับนักศึกษา อปก.4 อาจารย์ 4.1 การบริหารและพัฒนา อาจารย์ 4.2 คุณภาพอาจารย์ 4.3 ผลที่เกิดกับอาจารย์ อปก.5 หลักสูตรการเรียน การสอน การประเมินผู้เรียน 5.1 สารของรายวิชา ในหลักสูตร 5.2 การวางระบบผู้สอน และกระบวนการ จัดการเรียนการสอน 5.3 การประเมินผู้เรียน 5.4 ผลการดำเนินงาน หลักสูตรตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ อปก.6 สิ่งสนับสนุนการ เรียนรู้ 6.1 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	➢ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน 1. ด้านคุณภาพบัณฑิต 1. ผลการพัฒนาศักยภาพบัณฑิต 2. ผลการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ 3. ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือ เผยแพร่ 4. ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือ เผยแพร่ 2. ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ 5. ผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์หรือ ผลงานวิชาการ 3. ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม 6. ผลงานบริการวิชาการแก่สังคม 4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปและ วัฒนธรรม 7. ผลการทำนุบำรุงศิลปและ วัฒนธรรม 5. ด้านการบริหารและการพัฒนา สถาบัน 8. ผลการบริหารและการพัฒนา สถาบันและผู้บริหารสถาบัน 9. ผลการพัฒนาคณาจารย์	➢ มิติที่ 1 ตัวบ่งชี้พื้นฐาน 1. ด้านคุณภาพศิษย์ 1. ผู้เรียนเป็นคนดี 2. ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ตามหลักสูตร 3. ผู้เรียนมีผลงานตีพิมพ์/เผยแพร่ 4. ศิษย์เก่าทำประโยชน์ให้กับสถาบัน 2. ด้านคุณภาพครู/อาจารย์ 5. ครู/อาจารย์มีความรู้ความสามารถ 6. ครู/อาจารย์มีผลงานตีพิมพ์/เผยแพร่ 7. ครู/อาจารย์มีผลงานนำไปใช้ประโยชน์ 8. ครู/อาจารย์ได้รับการเพิ่มพูนความรู้ 9. ครู/อาจารย์ปฏิบัติตามระเบียบ วินัยทหาร และจรรยาบรรณ 3. ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน 10. การบริหารและพัฒนาหลักสูตร 11. กระบวนการจัดการเรียนการสอน 12. การวัดและประเมินผลการจัดการ เรียนการสอน 13. ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ 4. ด้านการฝึกศึกษาวิชาทหารและ ภาวะผู้นำ 14. การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้ สามารถผลิตผู้นำทางทหารฯ 15. การบริหารจัดการครู/อาจารย์วิชา ทหาร ครูทหาร ครูฝึก ครูปกครอง และนายทหารปกครอง 16. ประสิทธิภาพของการฝึกภาคปฏิบัติ หรือภาคสนาม 17. ความพร้อมการสนับสนุนทรัพยากร การฝึกศึกษา 18. คุณลักษณะของผู้นำสำเร็จ การศึกษาที่พึงประสงค์

วิทยาลัยฯ (องค์ประกอบเดิม) (9 องค์ประกอบ 38 ตัวบ่งชี้)	สกอ. (คะแนน1-3) (9 องค์ประกอบ 26 ตัวบ่งชี้)	สมศ. (คะแนน 4-5) (3 กลุ่มตัวบ่งชี้ 7 มาตรฐาน 12 ตัวบ่งชี้)	สพท. (3 กลุ่มตัวบ่งชี้ 10 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้)
อปก.3 กิจกรรมพัฒนานักเรียน	ระดับสถาบัน	6. ด้านการพัฒนาและประกันคุณภาพภายใน	5. ด้านการบริหารและธรรมาภิบาลของสถานศึกษา
3.1 ระบบและกลไกการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร	อปก.1 การผลิตบัณฑิต 1.1 ผลการบริหารจัดการหลักสูตรโดยรวม	10. ผลการประกันคุณภาพภายใน	19. การทำงานของสภาสถาบัน/คณะกรรมการบริหารสถาบัน
3.2 ระบบและกลไกการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา	1.2 อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก	➤ กลุ่มตัวบ่งชี้เอกลักษณ์/เอกลักษณ์ 11. ผลการพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน	20. การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา
อปก.4 การวิจัย	1.3 อาจารย์ประจำคณะที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ	12. ผลการพัฒนาเอกลักษณ์/สถาบัน	21. การบริหารความเสี่ยง
4.1 ระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	1.4 จำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าต่อจำนวนอาจารย์ประจำ	➤ กลุ่มมาตรการส่งเสริม	22. การพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุน
4.2 ระบบและกลไกการจัดการความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	1.5 การบริการนักศึกษาในระดับปริญญาตรี	7. ด้านความท้าทาย ก. การศึกษาข้ามพรมแดน	6. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม 23. การบริการวิชาการ/วิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน/สังคม/กองทัพ
4.3 เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำ	1.6 กิจกรรมนักศึกษาในระดับปริญญาตรี	ข. การเคลื่อนย้ายผู้เรียน	24. การบริการวิชาการ/วิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อสถาบัน
4.4 งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่	อปก.2 การวิจัย 2.1 ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	ค. การจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความหลากหลาย	25. การส่งเสริมสนับสนุนศิลปะวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีทางทหาร
4.5 งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์	2.2 เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	ง. การพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุน	26. การพัฒนาสุนทรียภาพ
4.6 ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ	2.3 ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย	จ. ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมของคณะ/สถาบัน	8. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 27. ผลการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายในโดยหน่วยงานต้นสังกัด
อปก.5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม	อปก.3 การบริการวิชาการ 3.1 การบริการวิชาการแก่สังคม	ช. การบริหารจัดการการมีส่วนร่วมในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้กับสถาบันอื่น	28. การพัฒนาสถานศึกษาจากผลการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
5.1 ระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม	อปก.4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม 4.1 ระบบและกลไกการทำนุฯ	ฌ. ผู้เรียนเป็นคนดี มีจิตสาธารณะ	➤ มิติที่2 ตัวบ่งชี้เอกลักษณ์ 29. อัตลักษณ์นักเรียน/นักศึกษา
5.2 กระบวนการบริการทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม	อปก.5 การบริหารจัดการ 5.1 การบริหารของสถาบันเพื่อกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจและเอกลักษณ์สถาบัน	ณ. ศิษย์เก่าทำประโยชน์ให้กับคณะ/สถาบัน	30. เอกลักษณ์สถาบัน
5.3 ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัย	5.2 ผลการบริหารงานของคณะ	ญ. อื่นๆ เป็นไปตามบริบทของคณะ/สถาบันหรือนโยบายรัฐ	➤ มิติที่3 ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม 31. มาตรการส่งเสริม (ภายในสถาบัน)
5.4 ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	5.3 ระบบกำกับประกันคุณภาพหลักสูตรและคณะ		32. มาตรการส่งเสริม (ภายนอกสถาบัน)
5.5 ผลการขึ้นป้องกันหรือแก้ปัญหาของสังคมด้านต่างๆ			
อปก.6 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม			
6.1 ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม			
6.2 การส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปะและวัฒนธรรม			
6.3 การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม			

วิทยาลัยฯ (องค์ประกอบเดิม)	สกอ. (คะแนน1-3)	สมศ. (คะแนน 4-5)	สปท.
(9 องค์ประกอบ 38 ตัวบ่งชี้)	(9 องค์ประกอบ 26 ตัวบ่งชี้)	(3 กลุ่มตัวบ่งชี้ 7 มาตรฐาน 12 ตัวบ่งชี้)	(3 กลุ่มตัวบ่งชี้ 10 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้)
อปก.7 การบริหารและ การจัดการ 7.1 ภาวะผู้นำของวิทยาลัยฯ และผู้บริหารทุกระดับ 7.2 การพัฒนาวิทยาลัยฯ สู่สถาบันเรียนรู้ 7.3 ระบบสารสนเทศเพื่อ การบริหารและการตัดสินใจ 7.4 ระบบบริหารความเสี่ยง อปก.8 การเงินและงบประมาณ 8.1 ระบบและกลไกการเงินและ งบประมาณ อปก.9 ระบบและกลไก การประกันคุณภาพ 9.1 ระบบและกลไกการประกัน คุณภาพการศึกษาฯ 9.2 ผลการประเมินการประกัน คุณภาพฯรับรองโดย ต้นสังกัด			

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพ ด้วยวิทยาลัยฯ เป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลระดับ อุดมศึกษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ได้มีการพัฒนาด้านดัชนี คุณภาพและเกณฑ์การประเมินจากการตรวจสอบมา เป็นการ ประเมินคุณภาพและได้ปรับจำนวนครั้งของการประเมิน คุณภาพการศึกษาภายในมาเป็นจำนวน 1 ครั้ง ต่อปีการศึกษา ปัจจุบันได้ปรับปรุง พัฒนาการเทียบเคียง ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ การประเมินเพื่อให้สอดคล้องกับทุกหน่วยประเมินที่เข้ามาตรวจ สอบการดำเนินงานของวิทยาลัยฯ จึงมีการศึกษาวิเคราะห์ องค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้รวม ถึงรูปแบบการประเมินให้สอดคล้องกับบริบทของวิทยาลัยฯ จึงต้องมีการเทียบเคียง ทบทวนและพัฒนาเกณฑ์ประเมินตนเอง ตามองค์ประกอบคุณภาพให้ครอบคลุมในการจัดการเรียนการ สอนตามหลักสูตรที่ปรับปรุงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษา และต้องประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ขั้นต่ำตามที่ สกอ.กำหนดไว้ และ ต้องแสดงผลการประเมินให้สาธารณชนรับทราบผ่านระบบฐาน ข้อมูล (CHE QA online 3D) ผลการประเมินจะต้องอยู่ใน เกณฑ์ดี 2 ปีต่อเนื่องกันจึงจะได้รับการรับรองหลักสูตร จาก สกอ.	รายละเอียดการเทียบเคียงองค์ประกอบคุณภาพ ดังตาราง 2 บทสรุป คุณภาพการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา ผู้เรียนให้มีทั้งความรู้คู่คุณธรรมและความคิดสร้างสรรค์ เป็น พลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกด้านให้ก้าว ทันโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วภายใต้การแข่งขัน ในทุกด้าน ระบบและกลไกการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก จะดำเนินไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและได้มาซึ่งคุณลักษณะ บัณฑิต ที่พึงประสงค์นั้น ต้องดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ ตามแผนงานที่กำหนดไว้ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม ตั้งแต่การ วางแผน การปฏิบัติร่วมกัน การตรวจสอบ และร่วมกันปรับปรุง แก้ไขข้อขัดข้องหรือการดำเนินงานที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายอัน จะส่งผลให้ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรในวิทยาลัยฯ มั่นใจว่าวิทยาลัยฯสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมี มาตรฐาน (IQA) และจะต้องพร้อมสำหรับการประกันคุณภาพ การศึกษานอก (EQA) เพื่อให้สังคมมั่นใจว่า วิทยาลัยฯ สามารถผลิตและพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลที่มีคุณภาพ
--	--

อย่างไรก็ตามการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ผ่านมานั้นสะท้อนให้เห็นว่า ภาควิชา แผนก/กอง และวิทยาลัยฯ จะเข้มแข็งได้ ควรบูรณาการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเสริมจุดแข็งต่อระบบและกลไกให้ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยสรุป ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านระบบงาน การดำเนินงานตามแผนเชิงระบบด้วยความโปร่งใสและมีการควบคุมคุณภาพ ใช้วงจรคุณภาพ⁹ และประเมินผลทุกระยะ (ยุทธศาสตร์ที่ 3 กลยุทธ์ 1 และ 2)¹⁰
2. ด้านสารสนเทศ ควรพัฒนาระบบสารสนเทศและทำให้ระบบสามารถแสดงผลเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจการบริหารจัดการระบบงานของผู้บริหาร (MIS) และนำมาใช้เป็นแนวทางดำเนินการดำเนินงานประกันคุณภาพในระดับปฏิบัติได้ (ยุทธศาสตร์ที่ 3 กลยุทธ์ 4)¹⁰
3. ด้านบุคลากร ควรส่งเสริมแรงจูงใจและสนับสนุนการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ควรพัฒนาบุคลากรให้เห็นประโยชน์และความสำคัญว่าการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดคุณภาพสถานศึกษาและมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม โดยผ่านการเรียนรู้การประกันคุณภาพการศึกษาในทุกมาตรฐานและถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน (ยุทธศาสตร์ที่ 3 กลยุทธ์ 5 และ 6)¹⁰

4. ด้านเครือข่าย ควรสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเสริมสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายเพื่อพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย (ยุทธศาสตร์ที่ 2 กลยุทธ์ 2)¹⁰

ทั้งนี้การขับเคลื่อนการพัฒนาระบบและกลไกประกันคุณภาพการศึกษาภายในวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกได้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา และบุคลากรทุกระดับเพื่อให้มุ่งไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี (Best practice)⁸ มีความเป็นเลิศตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาครอบคลุมพันธกิจที่ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน¹¹

References

1. Office of the National Education Commission. National Education Act B.E. 2542 (1999) amendments 2nd National Education B.E. 2545 (2002) and amendments 3rd National Education B.E. 2553 (2010). (in Thai)

2. Congkhaow T. The Evaluation of Educational Quality Assurance Outcome of Dhonburi Rajabhat University in the Acedemic Year 2008. Journal of Dhonburi Rajabhat University 2009. 3(2):1-15. (in Thai)
3. Weerawatthanodom N., Rungnoei N. Educational Quality Assurance Practice based on the Deming Cycle to Achieve Educational Quality Assurance Criteria. Journal of Phrapokklao Nursing College, Chantaburi 2015. 26(1). (in Thai)
4. Quality Assurance Committee, Silpakorn University. Development of Internal Education Quality Assurance : A Case Study of Academic Supporting Agencies, Silpakorn University. Silpakorn University of Thailand 2013. (in Thai)
5. Office of the Higher Education Commission : OHEC. Work Manual of Internal Educational Quality Assurance for the Higher Education 2015. (in Thai)
6. National Defence Studies Institute RTARF. Work Manual of Internal Educational Quality Assurance for the Higher Education 2016. (in Thai)
7. Assessing and Accrediting the Quality of Educational Institutions. PI and Criteria of the 4th EQA Evaluation (2016- 2020). Higher Education Institution 2016. (in Thai)
8. Quality Assurance Committee, Faculty of Journalism and Mass Communication, Thammasart University. A Study of the development of Internal Education Quality Assurance for Best Practice. Thammasart University of Thailand 2014. (in Thai)
9. Deming, W.E. The Deming Cycle. The New Economics for Industry, Government, Education 1993. MIT Press. Cambridge, MA: 135.
10. Strategic Plan Committee. Strategic Plan and the Annual Education Plan 2017-2021, The Royal Thai Army Nursing College. (in Thai)
11. Weerawatthanodom N. A model and management strategies for excellence based on the criteria of educational quality assessment for nursing colleges, Praboromarajchanok institute. Thesis of Master degree of Major Higher Education 2011. (in Thai)